

განმანათლებლობის კრიტიკა ჰორვჰაიმერისა და ადორნოს მიხედვით

რატი ხარატიშვილი

*სადისერტაციო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და
ხელოვნების ფაკულტეტზე გამოყენებითი ფილოსოფიის მაგისტრანტის აკადემიური ხარისხის
მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

ფილოსოფია

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: გიორგი მაისურაძე, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი

2018

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სსხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენი მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

რ. ხარატიშვილი

07.19.2018

აბსტრაქტი

სამაგისტრო ნაშრომი - განმანათლებლობის კრიტიკა ადორნოსა და ჰორკვაიმერის მიხედვით -- განმანათლებლობის მიერ გამოწვეულ ნეგატიურ და სახიფათო პროცესებს ეხება. ახსნას თუ, რამ განაპირობა ჰორკვაიმერისა და ადორნოს განმანათლებლობისადმი უარყოფითი მოლოდინი.

განვიხილავ, რატომ შეიძლება იყოს განმანათლებლობა ტოტალიტალური ბუნების მქონე და დომინანტი. გამოვყოფ ობიექტური და სუბიექტური გონების მნიშვნელობას. ობიექტურია გონება რაც გამოხატულია დიდ ფილოსოფიურ სისტემებში, როგორებიცაა პლატონის, არისტოტელეს, სქოლასტიკოსების და სხვა მოაზროვნეების სისტემები. სუბიექტური გონება მიზნის სიღრმისეულ ჩაწვდომას ვერ ახერხებს, მისი მიზანია მხოლოდ გაარკვიოს რესურსების სარგებლიანობა. ადორნო და ჰორკვაიმერი სუბიექტურ გონებას თანამედროვე ინდუსტრიული ცივილიზაციის მამოძრავებელ პრინციპთან აიგივებს.

ვეცდები გავცე პასუხი კითხვებს: რისი შემოთავაზება შეუძლია ნეგატიურ დიალექტიკას და საერთოდ განმანათლებლობის კრიტიკის გარდა, რა ალტერნატივის შემოთავაზება შეუძლია ჰორკვაიმერისა და ადორნოს თეორიას.

საძიებო სიტყვები: განმანათლებლობის კრიტიკა, ობიექტური გონება, სუბიექტური გონება, ნეგატიური დიალექტიკა

Abstract

Master's Thesis - Enlightenment Criticism According to Adorno and Horkheimer – It's about negative and dangerous processes caused by enlightenment. Thesis is attempt to explain what's a reason of negative expectations of enlightenment for Max Horkheimer and Theodor Adorno.

I will discuss why the Enlightenment can be totalitarian and dominant. I will emphasize importance of objective and subjective reason. Objective is the mind which is expressed in great philosophical systems such as Platon, Aristel, Scholastics and other thinkers. The subjective mind can not penetrate deep into the goal, its purpose is to find out the benefit of the resources. Adorno and Horkheimer identify subjective minds with the driving principle of modern industrial civilization.

I will try to answer questions: what can offer negative dialectics and behind criticism of enlightenment, what alternative can be offered to Horkheimer and Adorno's theory.

Key words: Critics of Enlightenment, Objective reason, Subjective reason, Negative Dialectics